

i Andragenderne, men jeg kan heller ikke nægte, at jeg har den Tro, at Frygten ofte kan være større end Faren.

For dem, der nu ere aldeles paa det Rene med sig selv om, at Lovens ubetingede Forkastelse vil være det ene Rigtige, ville Vanstæklighederne ved Spørgsmaalenes Afgjorelse ikke være store; men jeg tilstaaer, at jeg, efter den nøieste Overveielse, ikke har kunnet berolige mig ved at udskyde Sagens Afgjorelse, ved saaledes at fraraade Loven, idetmindste ikke, for end ethvert Forsøg paa at løse Spørgsmaalene ere strandede, og jeg kan tilføie, at det er særligt med Hensyn til Møllernes Ret og Lørd, at jeg ikke kan tilraade Lovens Forkastelse. Var dette ikke Tilfældet, saa vilde min Stilling i Sagen være langt bedre; thi jeg maa erkjende, at jeg i Meget deler Ansuelser med de ærede Medlemmer, der hidtil have udtalt sig imod Loven, og navnlig maa jeg vedkjende mig det Meste af, hvad den høitagtede Stekøbmand Landsstingsmand (Orsted) har anført i Sagen. I det jeg fremdeles troer, at hverken de Meninger, der ere anførte i Motiverne til Regjeringens Udkast, eller de Forsættninger, der deri ere anseete som givne, ved nærmere at drøftes kunne holde Prøve, vilde det være mig meget lettere at holde paa Udkastets Fraraadelse, end det vil være mig at holde den rette Linie paa denne Vej, som jeg netop i Møllernes Lørd og Interesse har anseet mig forpligtet til at gaae; thi jeg maa erkjende, at dog Endeel vil beroe paa den Betydning, som det ærede Thing vil tillægge Møllernes Rettigheder. Naar nu min ærede Ven, den 2den Landsstingsmand for 7de Kreds (Nyholm), under Sagens første Behandling i mine Tanker vel skarpt foreholdt et andet Medlem af Udvalget og mig, at vi, for — som han yttrede sig — at komme til et sundt Raisonnement, alene burde fraraade Loven, saa vil jeg haabe, at han vil troe, at det var os umuligt at forbigaae en Vej, der laa saa nær, naar vi forøvrigt havde fundet den rigtigst. Jeg troer fremdeles, at han er aldeles ubesøiet til at paastige os, at vi have indbladt os paa en Gaaen paa Accord, af Frygt for, at der ikke var Lov og Ret her i Landet. Jeg kunde snarere sige, at han frygter, at der ikke

er Lov og Ret i Landet; og anvende denne Sætning paa ham, naar han vil have Loven fraraadet. Men vi troe netop, at der er Lov og Ret i Landet, vi troe navnlig, at der er Retfærdighed og Billighed her i Thinget, og derfor er det, at vi, efter vor bedste Overveielse, ikke have kunnet komme til andet Resultat, end at vi maae ønske Sagen i dens Enkeltheder undergivet det ærede Things Prøvelse, og da haabe vi, netop paa Grund af Thingets Retfærdigheds- og Billighedsfølelse, at man vil komme til et Resultat, som dog vilde være nogenlunde tilfredsstillende. Vi ville i Sandhed, med det nævnte ærede Medlem, saa fast som Noget holde paa velerhvervede Rettigheder; men, hvad vi føle, at vi ikke bør, og i nærværende Tilfælde heller ikke saalige kunne, det er at holde paa en Tilstand, der, efter vor Mening, i Tiden ikke er holdbar. Den vil nemlig være endnu mindre holdbar, naar man, ved at fraraade Loven, vilde udskyde Sagens Afgjorelse i en længere Fremtid. Naar man altsaa ønsker og har Haab om at kunne faae et nogenlunde tilfredsstillende Udfald af en Sag, saa nytter det virkelig ikke, at man stiller sig paa Iderlighederne eller hænger ved Meninger, der — de være nu udtalte nok saa bestemt og i en nok saa smuk Form — dog savne Grundbæsis, dog savne en fast Grund, hvorpaa de skulde støtte sig, og en saadan virkelig Grund for, hvad den nævnte ærede Landsstingsmand udtalte, har jeg forgjæves søgt i hans Udtalelser. Derimod maa jeg erkjende, at der er en Hage ved Sagen; der er, som den høitagtede Indenrigsminister under Sagens første Behandling udhævede, en Hage ved Rettighederne, den nemlig, at de ikke ere udelukkende, at Loven, i samme Sætning, hvori Rettighederne ere givne, tillige har knyttet disse Rettigheder til Betingelser. Den Betingelse, under hvilken Rettigheden er givet ved Loven, har vistnok i Tidernes Løb været vilkaarligt fortolket, og dens Følger have været forskjellige for de Vedkommende; men Regjeringen har dog hele Tiden forbeholdt sig Herredømmet over Sagen, den har forbeholdt sig at have den under sit Omraade, hvilket ogsaa fremgaaer af Premisserne til Anordningen af 1825 — saa tilfredsstillende, den for-